

STORTINGET

Innst. 242 S

(2017–2018)

Innstilling til Stortinget
fra familie- og kulturkomiteen

Dokument 8:110 S (2017–2018)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Anette Trettebergstuen og Geir Jørgen Bekkevold om en mer ansvarlig spillpolitikk

---

Til Stortinget

1. Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen stanse pengespill hos uregulerte pengespillselskaper ved å blokkere nettsidene deres samt hindre nedlasting av og spilling via apper.
2. Stortinget ber regjeringen få fortgang i arbeidet med å gi Lotteritilsynet mulighet til å kreve årlig rapportering fra bankene om transaksjoner til uregulerte spillselskaper og betalingsleverandører.
3. Stortinget ber regjeringen få fortgang i arbeidet med å gi Lotteritilsynet mulighet til å pålegge bankene å avvise transaksjoner til uregulerte spillerselskaper.
4. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om innføring av krav om registrert spill knyttet til alle digitale pengespill.
5. Stortinget ber regjeringen vurdere sterkere begrensninger på reklame for lovlig pengespillaktører, samt vurdere om andre målemetoder enn pengebruk må brukes i reguleringen av omfanget.
6. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å gi Lotteritilsynet mulighet til å ilegge overtredelsesgebyr ved brudd på forbudet mot markedsføring av

uregulerte pengespill.

7. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at Lotteritilsynet skal få utvidet mulighet til å granske saker, blant annet med tilgang til offentlige registre, og til å kreve framlegging av opplysninger fra aktører som helt eller delvis medvirker til markedsføring eller gjennomføring av uregulerte pengespill.
8. Stortinget ber regjeringen utrede grunnlaget for å trekke Statens pensjonsfond utland (SPU) ut av pengespillselskaper med sikte på en vurdering i forbindelse med den årlige forvaltningsmeldingen om fondet.»

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Trond Giske, Kari Henriksen og Tone Merete Sønsterud, fra Høyre, Marianne Haukland, lederen Kristin Ørmen Johnsen og Tage Pettersen, fra Fremskrittspartiet, Tone Heimdal Brataas og Silje Hjemdal, fra Senterpartiet, Åslaug Sem-Jacobsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Freddy André Øvstegård, fra Venstre, Grunde Almeland, og fra Kristelig Folkeparti, Geir Jørgen Bekkevold, viser til representantforslag fra stortingsrepresentantene Anette Trettebergstuen og Geir Jørgen Bekkevold om en mer ansvarlig spillpolitikk.

Komiteen har invitert til en skriftlig høring i denne saken og har mottatt en rekke innspill fra ulike organisasjoner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, er enig

med forslagsstillerne i at det i Norge er lang tradisjon for en ansvarlig pengespillpolitikk. Flertallet viser også til Jeløya-plattformen, der regjeringen slår fast at enerettsmodellen skal videreføres, og viser til at regjeringen varsler en bred og ekstern evaluering av norsk spillpolitikk. Flertallet mener det er viktig å føre en politikk som legger til grunn det sosiale ansvaret og hensynet til spillavhengige, samtidig som det vektlegges behovet for endringer som følge av teknologisk utvikling.

Flertallet viser til Innst. 250 S (2016–2017), jf. Meld. St. 12 (2016–2017) Alt å vinne, hvor et bredt flertall stilte seg bak hovedlinjene i norsk spillpolitikk. Målene for spillpolitikken listes opp: Sikre at lotteri og pengespill foregår i trygge og ansvarlige rammer, avgrensning av uheldig spilladferd og det å legge til rette for en god inntektskilde for samfunnsnyttig og humanitært arbeid. I innstillingen viste et flertall til at det er mer hensiktsmessig å bidra til en felleseuropeisk løsning for pengespillreklame, og ønsket å avvente EUs godkjenning av AMT-direktivet, som da var under revisjon. Flertallet viser til at Europarådet ikke er ferdig med sluttbehandlingen av dette direktivet.

I kulturminister Trine Skei Grandes svarbrev til komiteen av 28. februar 2018 merker komiteen seg følgende: Departementet har bedt Lotteritilsynet om å utrede DNS-varsling, og vil motta en slik vurdering høsten 2018. Et lovforslag som kan gjøre betalingsformidlingsforbudet mer effektivt, vil sendes på høring om kort tid. Departementet har utlyst et utredningsoppdrag i tråd med Stortingets anmodning, som skal foreta en bred evaluering av Norsk Tipping og Norsk Rikstotos organisering og praksis for å se på hvordan målet om å redusere negative sosiale konsekvenser best mulig kan oppnås. Utredningen skal foreligge før sommeren 2018. Departementet arbeider for tiden med et forslag om en felles lov for hele pengespillområdet, som en oppfølging av spillmeldingen. Her skal man se på sanksjonsreglene for å kunne reagere mot personer og selskaper som direkte eller indirekte er ansvarlige for å markedsføre lotteri og pengespill uten tillatelse.

Komiteen merker seg også svaret fra finansminister Siv Jensen, som i brev til komiteen av 26. februar 2018 skriver at det å trekke pengespillselskaper ut av Statens pensjonsfond (SPU) bryter med målsettingen for fondet og utgangspunktet om at eventuelle utelukkelse av selskaper skal være basert på de fastsatte etiske kriteriene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at regjeringen i Jeløya-erklæringen slår fast at enerettsmodellen skal videreføres, og at de skal vurdere muligheten for å åpne opp for flere humanitære og frivillige aktører innenfor rammen av det ESA-godkjente

unntaket. Videre fremgår det at regjeringen vil gjennomføre en bred og ekstern evaluering av norsk spillpolitikk. Flertallet viser også til at regjeringen har uttalt at den vil føre en politikk som legger til grunn det sosiale ansvaret og hensynet til spillavhengighet, samtidig som den vektlegger behovet for endringer som følge av teknologisk utvikling.

Flertallet viser til kulturminister Trine Skei Grandes svarbrev til komiteen av 28. februar 2018. Her påpekes det at departementet har bedt om flere utredninger, at de arbeider med en felles lov for hele pengespillområdet som oppfølging av spillmeldingen, og at de jobber med et lovforslag knyttet til betalingsformidlingsforbudet. Flertallet vil avvente dette pågående arbeidet.

Flertallet viser til at flere av de mottatte høringsuttalelsene påpeker utfordringer som krever en bredere gjennomgang og vurdering. Flere påpeker at IP-blokkering er et svært ressurskrevende tiltak som er enkelt å omgå. Videre påpekes det at det vil være vanskelig for norske myndigheter å håndheve en IP-blokkering som ikke er hjemlet i opprinnelseslandet eller innenfor EUs eget lovverk. IKT Norge skrev i sitt høringssvar til Kulturdepartementet i 2016 at datablokkering vil medføre utstrakt sensur, sikkerhetsrisiko og kostnader, og at en svekker både personvern og muligens flere andre borgerrettigheter.

Flertallet mener av denne grunn at det vil være lite formålstjenlig å realitetsbehandle innholdet i representantforslaget før disse gjennomgangene og vurderingene er behandlet av departementet.

Flertallet mener også at konklusjonen i svaret av 26. februar 2018 fra finansminister Siv Jensen bør vektlegges.

I den anledning vil flertallet vise til følgende merknad i Innst. 250 S (2016–2017), jf. Meld. St. 12 (2016–2017) Alt å vinne:

«Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at Statens pensjonsfond utland har investeringer i utenlandske spillselskaper som med sin virksomhet i Norge undergraver norsk lov. Stortingets beslutninger og vurderinger rundt forvaltningen av Statens pensjonsfond utland hører til i den årlige forvaltningsmeldingen om fondet, og disse medlemmer henviser til at dette temaet hører naturlig hjemme der.»

Flertallet ser ingen grunn til å endre de fastsatte etiske kriteriene av SPU basert på dette representantforslaget, og viser til at temaet hører hjemme i den årlige forvaltningsmeldingen om fondet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti viser til at regjeringen i 2013 foretok en gjennomgang av norsk spillpolitikk, og at regjeringen den gang konkluderte

med at enerettsmodellen fortsatt var den beste løsningen for en regulert og ansvarlig spillpolitikk. Disse medlemmer merker seg at regjeringen igjen vil gjennomgå spillpolitikken, og påpeker at det skaper usikkerhet om modellens fremtid. Disse medlemmer vil forsvare og styrke enerettsmodellen og understreker at det må iverksettes tiltak for å sørge for at den reelt sett sikres.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen få fortgang i arbeidet med å gi Lotteritilsynet mulighet til å kreve årlig rapportering fra bankene om transaksjoner til uregulerte spill-selskaper og betalingsleverandører.»

«Stortinget ber regjeringen få fortgang i arbeidet med å gi Lotteritilsynet mulighet til å pålegge bankene å avvise transaksjoner til uregulerte spill-selskaper.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om innføring av krav om registrert spill knyttet til alle digitale pengespill.»

«Stortinget ber regjeringen vurdere sterkere begrensninger på reklame for lovlige pengespillaktører, samt vurdere om andre målemetoder enn pengebruk må brukes i reguleringen av omfanget.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å gi Lotteritilsynet mulighet til å ilegge overtredelsesgebyr ved brudd på forbudet mot markedsføring av uregulerte pengespill.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at Lotteritilsynet skal få utvidet mulighet til å granske saker, blant annet med tilgang til offentlige registre, og til å kreve framlegging av opplysninger fra aktører som helt eller delvis medvirker til markedsføring eller gjennomføring av uregulerte pengespill.»

«Stortinget ber regjeringen utrede grunnlaget for å trekke Statens pensjonsfond utland (SPU) ut av pengespill-selskaper med sikte på en vurdering i forbindelse med den årlige forvaltningsmeldingen om fondet.»

«Stortinget ber regjeringen stanse pengespill hos uregulerte pengespill-selskaper ved å blokkere nettsidene deres samt hindre nedlasting av og spilling via apper.»

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det i 2016 ble gjennomført DNS-blokkeringer i 16 land, og at flere av disse rapporterte om god effekt av en slik blokkering. Dette er en form for blokkering som er mulig for både brukere og tilbydere å omgå, og det er en mindre

omfattende blokkering enn IP-blokkering. Disse medlemmer mener en slik blokkering er å anbefale, da det ikke er et like alvorlig inngrep i privatlivet som IP-blokkering, men samtidig en svært tydelig markering av at siden er ulovlig. Disse medlemmer viser til at regjeringen har bedt Lotteritilsynet utrede en DNS-varslings.

Komiteens medlem fra Senterpartiet er enig med forslagsstillerne i at den norske enerettsmodellen må opprettholdes, samt at det må innføres ytterligere reguleringer for å sikre en mer ansvarlig pengespillpolitikk. Dette medlem viser til behandlingen av Meld. St. 12 (2016–2017) Alt å vinne – en ansvarleg og aktiv pengespillpolitikk, jf. Innst. 250 S (2016–2017). Senterpartiet støttet da forslagene Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti fremmet, og som nå gjentas i Dokument 8:110 S (2017–2018).

Dette medlem mener videre at man må bestrebe seg på tiltak som i størst mulig grad realiserer ønskede effekter.

Dette medlem viser i den forbindelse til innkomne høringssvar der bl.a. Discovery Networks Norge hevder at begrensninger på reklame for lovlige pengespillaktører vil få konsekvenser for deres satsing på norsk TV-produksjon. De viser til at deres tilbud er bundet opp i langsiktige kontrakter, mens de norske produksjonene derimot kjøpes enkeltvis. Discovery Network mener at eventuelle inntektsbortfall som følge av strengere begrensninger vil medføre kutt i norske produksjoner, da disse ikke er bundet til langsiktige kontrakter.

Rikstoto skriver i sitt høringssvar til komiteen at det vil være uforvarselig å stramme inn ytterligere for de lovlige aktørene, all den tid de ulovlige aktørene fritt kan sende reklame til norske forbrukere og TV-seere fra andre land. De fraråder å innføre ytterligere begrensninger for de lovlige aktørene før man har fått gjennomført merkbare innskrenkninger i muligheten for å markedsføre ulovlige pengespill i Norge.

Dette medlem merker seg disse innspillene og forutsetter at forslaget om vurdering av sterkere begrensninger også vurderer konsekvensene ulike tiltak vil kunne få for de kommersielle TV-kanalene og de lovlige pengespillaktørene i Norge.

3. Uttalelse fra finanskomiteen

I henhold til vedtak i Stortingets presidentskap 15. februar 2018 ble komiteens utkast til innstilling 5. april 2018 forelagt finanskomiteen til uttalelse hva angår forslag nr. 8 i representantforslaget. Finanskomiteen uttaler i brev av 23. april 2018:

«Finanskomiteen har følgende merknad til innstillingen til Dokument 8:110 S (2017–2018) punkt 8:

Finanskomiteen slutter seg til sine respektive partiers merknader i innstillingen fra familie- og kulturkomiteen. Komiteen peker på at endringer i forvaltningen av Statens pensjonsfond utland hører hjemme i finanskomiteen og ved behandlingen av den årlige forvaltningsmeldingen om fondet.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser videre til at de etiske retningslinjene for utelukkelse av selskaper fra fondet fungerer godt. Disse medlemmer viser videre til at det å trekke Statens pensjonsfond utland (SPU) ut av pengespillselskaper i tråd med dette forslaget bryter både med målsettingen for fondet og utgangspunktet om at utelukkelse av selskaper fra fondet skal være basert på etiske kriterier, og mener at dette ikke bør utredes nærmere.»

4. Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen få fortgang i arbeidet med å gi Lotteritilsynet mulighet til å kreve årlig rapportering fra bankene om transaksjoner til uregulerte spill-selskaper og betalingsleverandører.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen få fortgang i arbeidet med å gi Lotteritilsynet mulighet til å pålegge bankene å avvise transaksjoner til uregulerte spill-selskaper.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om innføring av krav om registrert spill knyttet til alle digitale pengespill.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen vurdere sterkere begrensninger på reklame for lovlige pengespillaktører, samt vurdere om andre målemetoder enn pengebruk må brukes i reguleringen av omfanget.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å gi Lotteritilsynet mulighet til å ilegge overtredelsesgebyr ved brudd på forbudet mot markedsføring av uregulerte pengespill.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at Lotteritilsynet skal få utvidet mulighet til å granske saker, blant annet med tilgang til offentlige registre, og til å kreve framlegging av opplysninger fra aktører som helt eller delvis medvirker til markedsføring eller gjennomføring av uregulerte pengespill.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen utrede grunnlaget for å trekke Statens pensjonsfond utland (SPU) ut av pengespillselskaper med sikte på en vurdering i forbindelse med den årlige forvaltningsmeldingen om fondet.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen stanse pengespill hos uregulerte pengespillselskaper ved å blokkere nettsidene deres samt hindre nedlasting av og spilling via apper.

5. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råder Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:110 S (2017–2018) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Anette Trettebergstuen og Geir Jørgen Bekkevold om en mer ansvarlig spillpolitikk – vedtas ikke.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 24. april 2018

Kristin Ørmen Johnsen

leder

Tage Pettersen

ordfører

VEDLEGG 1**Brev fra Barne- og likestillingsdepartementet v/statsråd Trine Skei Grande til familie- og kulturkomiteen, datert 28. februar 2018****Dokument 8:110 S (2017-2018) Representantforslag om en ansvarlig pengespillpolitikk.**

Regjeringen vil føre en politikk som ivaretar hensynet til spilleavhengige og sikrer at spillene som tilbys fører til at så få som mulig utvikler spilleproblemer. Flere av forslagene som fremmes i representantforslaget ble drøftet i Meld.St.12 (2016–2017) Alt å vinne: Ein ansvarleg og aktiv pengespillpolitikk (spilmeldingen). Nedenfor kommenterer jeg de ulike forslagene:

1. Stortinget ber regjeringen stanse pengespill hos uregulerte pengespillselskaper ved å blokkere nettsidene deres samt hindre nedlasting av og spilling via apper.

Blokkering av nettsidene til pengespillselskap uten norsk tillatelse ble vurdert i spilmeldingen kap. 13.5. Blokkering er et svært inngripende tiltak og det kan være en fare for at et slikt tiltak rammer for bredt, dvs. at en også rammer innhold som det ikke er meningen å stanse. I tillegg er det relativt lett å omgå blokkering for aktørene, og samtidig som det er administrativt krevende for tilsynsmyndighetene å følge opp en slik regulering. Erfaringene fra andre land har vært at blokkering primært fungerer som et informasjonstiltak for spillere som tror at de spiller på et lovlig spilltilbud.

I spilmeldingen foreslo departementet å utrede såkalt DNS-varsling, som eventuelt vil innebære at spillere som går inn på nettsidene til uregulerte pengespillselskaper får et varsel om at spilltilbudet ikke har norsk tillatelse. Det kan vise seg at bevisstgjøring av spillere kan ha like stor effekt som blokkering, samtidig som det er et mindre inngripende tiltak. Departementet har bedt Lotteritilsynet om å utrede DNS-varsling, og vil motta en slik vurdering høsten 2018.

2. Stortinget ber regjeringen få fortgang i arbeidet med å gi Lotteritilsynet mulighet til å kreve årlig rapportering fra bankene om transaksjoner til uregulerte spillselskaper og betalingsleverandører.

I spilmeldingen varslet departementet forslag om regelverksendringer som kan gjøre betalingsformidlingsforbudet mer effektivt. Et forslag til nye regler vil bli sendt ut på høring om kort tid og vil bl.a. inneholde følgende:

- En presisering om at forbudet gjelder både for betalingstransaksjoner til og fra pengespillselskap som ikke har tillatelse i Norge og betalingstransaksjoner til og fra andre foretak som formidler beta-

lingstransaksjoner på vegne av pengespillselskap som ikke har tillatelse i Norge.

- Lotteritilsynet gis hjemmel til å fatte vedtak med pålegg om å avvise betalingstransaksjoner til og fra både kontonumre og navn på pengespillselskap eller andre foretak som gjennomfører betalingstransaksjoner på vegne av pengespillselskap.
- Lotteritilsynet gis hjemmel til å kreve at banker og andre foretak som yter betalingstjenester i Norge skal gi opplysninger om pengespillselskap og betalingsformidlere som formidler betaling av innskudd og gevinst knyttet til pengespill som ikke har tillatelse i Norge.

3. Stortinget ber regjeringen få fortgang i arbeidet med å gi Lotteritilsynet mulighet til å pålegge bankene å avvise transaksjoner til uregulerte spillselskap.

Jeg viser til besvarelse under pkt. 2 over.

4. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om innføring av krav om registrert spill knyttet til alle digitale pengespill.

Registrering av spillere som deltar i norske pengespill og lotterier ble drøftet i spilmeldingen kap. 11.2 og kap. 11.5. I dag har Norsk Tipping og Norsk Rikstoto spillerregistrering for deltagelse i alle deres spill både via kommisjonærer og digitale kanaler. Unntakene er Norsk Tippings papirbaserte Flax-lodd og banespill i regi av Norsk Rikstoto. Selskapene tilbyr spill med høy omsetning, som kan medføre risiko for spilleproblemer. Det er en forutsetning for disse selskapenes ansvarlighetstiltak at spill skjer registrert.

Blant private lotterier avholdes databingo og Pan-teLotteriet via digitale løsninger. I spilmeldingen drøftet departementet også behovet for nye ansvarlighets-tiltak for private lotterier, og konkluderte med at det ikke var behov for å innføre nye tiltak. Et krav om innføring av registrert spill for private lotterier ville innebære store kostnader for bransjeaktørene. Etter departementets vurdering eksisterer det ikke i dag risiko- eller problemspill i et omfang som ville forsvare kostnadene for bransjen knyttet til å innføre registrert spill, i form av endring eller utskifting av utstyr og behov for økt bemanning. Departementet kan heller ikke se at det siden meldingen ble lagt frem har funnet sted en utvikling som tilsier en endret vurdering av behovet for ansvarlighetstiltak.

5. Stortinget ber regjeringen vurdere sterkere begrensninger på reklame for lovlig pengespillaktører,

samt vurdere om andre målemetoder enn pengebruk må brukes i reguleringen av omfanget.

Markedsføringsregler for lovlige norske pengespill ble drøftet i spillmeldingen kap. 11.4.2. Departementet vurderte det slik at markedsføring for statlig kontrollerte pengespill er avgjørende for å oppnå den tiltenkte kanaliseringseffekten. Det ble anbefalt at dagens ordning, der Norsk Rikstoto og Norsk Tipping fastsetter størrelsen på egne markedsføringsbudsjetter, videreføres. Omfanget av markedsføringen må imidlertid kunne begrunnes ut i fra kanaliseringshensyn.

Markedsføring er et nødvendig instrument for lovlige aktører i konkurranse med uregulerte, utenlandske aktører, og er viktig for i størst mulig grad å lykkes med å kanalisere publikums spillelyst til ansvarlige, lovlige tilbud. Lotteritilsynets tilsyn med markedsføringen hos Norsk Tipping har ikke avdekket at markedsføringen er for aggressiv eller for intens. Konkrete begrensninger vil kunne gjøre kanaliseringssopdraget til Norsk Tipping vanskeligere, så lenge vi ikke har klart å stanse markedsføringen av de uregulerte spillene.

Samtidig er det viktig at markedsføringen til de regulerte aktørene, primært Norsk Tipping og Norsk Rikstoto, ikke blir mer omfattende enn det som er nødvendig. I anmodningsvedtak nr. 639 (2016–2017) ba Stortinget regjeringen, i forbindelse med arbeidet med en ny lov på pengespillfeltet, om å foreta en bred og ekstern evaluering av Norsk Tippings og Norsk Rikstotos organisering og praksis, for å se på hvordan målet om å redusere negative sosiale konsekvenser best mulig kan oppnås. Herunder ble det bedt om en evaluering av hvorvidt dagens praksis for markedsføring og annen medieeksponering kan grunngis med kanaliseringshensyn. Departementet har utlyst et utredningsoppdrag i tråd med Stortingets anmodning, og denne skal foreligge før sommeren 2018. Jeg vil avvende utredningen før jeg tar stilling til om det er behov for å gjøre justeringer i rammeverket for de regulerte spillaktørene.

Departementet arbeider også med å stanse markedsføring av uregulerte pengespill på utenlandske tv-kanaler som retter seg mot det norske markedet. De fleste av disse kanalene sender fra Storbritannia og følger i utgangspunktet britiske regler, i henhold til senderlandsprinsippet i direktiv om audiovisuelle medietjenester (AMT-direktivet). Departementet mener at direktivet ikke er til hinder for å håndheve det norske markedsføringsforbudet overfor markedsføring som finner sted i utenlandske tv-kanaler som retter seg mot et norsk publikum. Dersom slik markedsføring blir stoppet, vil konkurransesituasjonen for de regulerte aktørene i Norge også kunne endre seg. Dette vil igjen kunne medføre at disse aktørene bør redusere omfanget av egen markedsføring.

6. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å gi Lotteritilsynet mulighet til å ilegge overtredelsesgebyr ved brudd på forbudet mot markedsføring av uregulerte pengespill.

Markedsføring for ulovlige pengespill, herunder medvirkningsansvar, er drøftet i spillmeldingen kap.13.4. Her ble det konkludert med at dagens regelverk er godt nok til å reagere mot personer og selskaper som direkte eller indirekte er ansvarlige for å markedsføre lotteri og pengespill uten tillatelse. Sanksjonsreglene ble imidlertid ikke drøftet. For tiden arbeider departementet med et forslag om felles lov for hele pengespillområdet, som en oppfølging av spillmeldingen. Behovet for regelendringer knyttet til markedsføringsforbudet, herunder om Lotteritilsynets sanksjonsmidler bør utvides, vil bli vurdert i forbindelse med dette arbeidet.

7. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at Lotteritilsynet skal få utvidet mulighet til å granske saker, blant annet med tilgang til offentlige registre, og til å kreve framlegging av opplysninger fra aktører som helt eller delvis medvirker til markedsføring eller gjennomføring av uregulerte pengespill.

Jeg viser til besvarelse under pkt. 6 over.

8. Stortinget ber regjeringen utrede grunnlaget for å trekke Statens pensjonsfond utland (SPU) ut av pengespillselskaper med sikte på en vurdering i forbindelse med den årlige forvaltningsmeldingen om fondet.

Jeg viser til finansministerens brev av 26. februar 2018 til Stortinget, som følger vedlagt.

VEDLEGG 2**Brev fra Finansdepartementet v/statsråd Siv Jensen til familie- og kulturkomiteen, datert 26. februar 2018****Vedrørende representantforslag 110 S (2017-2018)**

Jeg viser til representantforslag 110 S (2017-2018) fra stortingsrepresentantene Anette Trettebergstuen og Geir Jørgen Bekkevold om en mer ansvarlig spillpolitikk.

Forslagsstillerne fremmer åtte forslag. Nedenfor følger mine vurderinger av det ene forslaget, som gjelder Statens pensjonsfond utland (SPU):

«8. Stortinget ber regjeringen utrede grunnlaget for å trekke Statens pensjonsfond utland (SPU) ut av pengespillselskaper med sikte på en vurdering i forbindelse med den årlige forvaltningsmeldingen om fondet.»

Forslagsstillerne viser til at SPU har investeringer i flere utenlandske spillselskaper. Det hevdes at disse selskapene undergraver norsk lov og den norske enerettsmodellen med sin virksomhet i Norge, og forslagsstillerne mener derfor det er grunn til å vurdere om SPU skal frastå fra investeringer i denne bransjen.

Jeg viser til at det er bred politisk enighet om investeringsstrategien for SPU, herunder at målet for forvaltningen er høyest mulig avkastning innenfor akseptabel risiko. Strategien er blitt utviklet over tid basert på grundige vurderinger. Viktige veivalg er forankret i Stortinget. Fondet er ikke et virkemiddel for å nå andre, politiske målsettinger.

Ansvarlig forvaltning er en viktig del av forvaltningen av SPU. Den ansvarlige forvaltningen omfatter både arbeidet Norges Bank gjør gjennom sin eierskapsutøvelse og arbeidet i Etikkrådet og Norges Bank med hhv. å gi råd om og beslutte om selskaper skal utelukkes eller settes til observasjon, basert på etisk motiverte retningslinjer.

Retningslinjene har kriterier for å utelukke selskaper på bakgrunn av hva de produserer eller deres adferd. *Produktbasert* utelukkelse er begrenset til selskaper som produserer tobakk og enkelte typer våpen, som landminer, atomvåpen og klasevåpen, samt gruveselskaper og kraftprodusenter som selv eller konsolidert med enheter de kontrollerer får 30 pst. eller mer av sine inntekter fra termisk kull, eller baserer 30 pst. eller mer av sin virksomhet på termisk kull. *Adferdsbasert* utelukkelse eller observasjon innebærer at det stilles etiske minstekrav til alle selskapene fondet er investert i. Der som selskapene opptrer på en måte som vurderes å være i strid med kriteriene i retningslinjene, skal det vurderes om de skal utelukkes eller settes til observasjon. Dette gjelder også for spillselskaper.

Det er bred enighet om at det bør være en høy terskel for å utelukke hele sektorer/bransjer fra SPU. En en-

stemmig finanskomite uttalte i forbindelse med behandlingen av fondsmeldingen for 2014 og spørsmålet om utelukkelse av kullselskaper at det «vurderes i denne sammenheng ikke nye produktuttrekk for andre virksomheter/sektorer (...)».

Dagens rammeverk bidrar til at det er klare rammer for investeringene og en systematisk tilnærming til arbeidet med å utelukke eller observere selskaper. Etter min vurdering fungerer dette rammeverket godt.

SPU investeres i sin helhet i utlandet. Det er samtidig ikke til hinder for at selskaper fondet er investert i vil kunne ha norske kunder. Gjennom internett har norske forbrukere tilgang til produkter og tjenester fra selskaper over hele verden, innenfor de fleste bransjer. Disse produktene og tjenestene vil ofte være regulert av andre lands lovverk, som kan være ulikt fra det norske. Dette er ikke i seg selv et kriterium for vurdering av uttrekk, hverken fra enkeltskaper eller bransjer.

Forslagsstillerne begrunnelse for å utelukke utenlandske pengespillselskaper er at disse selskapene undergraver norsk lov og den norske enerettsmodellen for spillpolitikk. En slik begrunnelse bryter både med målsettingen for fondet og utgangspunktet om at eventuelle utelukkelse av selskaper skal være basert på de fastsatte etiske kriterier. Jeg mener derfor det ikke er grunnlag for å utrede dette spørsmålet nærmere.

